

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម
AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT BANK

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

គម្រោងចិញ្ចឹមពពែ

រូបភាព: ពូជពពែប៊ែរ (Boer Goat) កូនបង្កាត់ក្នុងស្រុក (មេបាទាំងចូលពីប្រទេសថៃ)

គណៈកម្មការគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃ អេ.អ.ឌី.ប៊ី

ឆ្នាំ២០២២

មាតិកា

១-លក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ពពែ	2
២-វិធីសាស្ត្រក្នុងការចិញ្ចឹមពពែ	3
• ចិញ្ចឹមដោយដាក់ក្នុងទ្រុង	3
• ចិញ្ចឹមដោយចងឱ្យស៊ីស្មៅលើវាល	3
• ចិញ្ចឹមដោយលែងឱ្យស៊ីស្មៅលើវាល	4
• របៀបធ្វើស្មៅផ្កាប់ ឬពោតផ្កាប់	4
• ចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯង	4
៣-ការរៀបចំទ្រុង	5
• ទ្រុងសង់ផ្ទាល់ដី	5
• ទ្រុងសង់ផុតពីដី	5
• ផ្ទៃក្រឡាទ្រុង	5
៤-ការផ្តល់ចំណី-ការថែទាំ និងកម្មវិធីប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំង	6
៤-១- ការផ្តល់ចំណី- ការថែទាំ	6
៤-២- កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំង	8
៤-២-១- កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំងលើកូនពពែ	8
៤-២-២- កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំងលើមេ- បាពូជ	9
៥-វដ្តនៃការផ្តល់កូនរបស់មេពពែ	10
៦-ទីផ្សារ និងតម្លៃពពែបច្ចុប្បន្ន	11
៧-គម្រោងចំណាយ	11
៨-ការវិភាគលទ្ធផលដល់ចំណេញ- ខាត ដោយផ្អែកលើនិរន្តរភាពផ្លែ	12
៩-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច	13
១០-ជំងឺខ្វិន (Goat Paralysis)	14
១១-ហានិភ័យ	15
១២-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	16

១-លក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ពពែ

ការចិញ្ចឹមពពែគឺអាចរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើនសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសាររបស់កសិករ ព្រោះពពែបានបំបែកសំបកចំណីដែលមានតម្លៃថោកទៅជាផលិតផលដែលមានតម្លៃថ្លៃ (សាច់ ទឹកដោះ និងស្បែក)។ ពពែមានលក្ខណៈសមស្របក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រភពចំណីធម្មជាតិជាងសត្វទំពារអៀងផ្សេងទៀត ដូចជា ដើមគុម្ពោធព្រៃ និងស្លឹកកុរុក្កជាតិផ្សេងៗ ដែលពពែកសត្វទំពារអៀងផ្សេងទៀតមិនប្រើប្រាស់ ព្រោះពពែធន់នឹងភាពល្ងង់បានខ្លាំងជាង។

- ឈ្មោះជាភាសាខ្មែរ ÷ ពពែ
- ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ ÷ Caprine
- ឈ្មោះជាភាសាអង់គ្លេស ÷ Goat

ពពែមានពាណិជ្ជកម្មខ្ពស់។ គ្នាដូចជា ពពែពពែយកសាច់ ពពែពពែទឹកដោះ និងពពែពពែយកសាច់ផងយកទឹកដោះផង។ ដោយឡែកនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកសិករនិយមចិញ្ចឹមពពែយកសាច់។

- ❖ **មជ្ឈដ្ឋានសមស្របសម្រាប់ការលូតលាស់ និងធំធាត់របស់ពពែ** ÷ ពពែជាសត្វដែលត្រូវការកន្លែងរស់នៅស្អាត ចំណីគ្រប់គ្រាន់ ទឹកស្អាតនិងខ្យល់អាកាសសមរម្យ។ កត្តាទាំងនេះធ្វើឱ្យពពែលូតលាស់បានល្អ ឆាប់ធំ អាចការពារជំងឺបាន។ ពពែក៏អាចងាយទទួលរងនៅជំងឺផ្សេងៗផងដែរ។ ជំងឺដែលទទួលរងខ្លាំងជាងគេគឺពពែកបរាសីត។
- ❖ **ការជ្រើសរើសមេបាពពែ** ÷ ពពែពពែ “ប៉រ” ជាពពែដែលធន់នឹងអាកាសធាតុ មានការលូតលាស់លឿន មាឌធំ សាយកូន ផ្តល់ផលច្រើនជាងពពែក្នុងស្រុក។
  - **ការជ្រើសរើសបាពពែ** ÷ មាឌធំ សុខភាពល្អ ជាពពែដែលខ្លាំងជាងគេក្នុងហ្វូង មានគ្រោងឆ្អឹងនិងជើងទាំង៤រឹងមាំ ក្រចកជើងជិត ខ្នងរាងត្រង់និងព្រែក ប្រដាប់បន្តពូជល្អ (ពងស្វាយទាំងគូស្មើគ្នា) ស្ងួតមិនជល់ជាមួយពពែផ្សេង ពិសេសមិនរើសចំណី។ អាយុ៨ខែមានទម្ងន់ចាប់ពី៥៥ គ.ក្រ ឡើងទៅ។
  - **ការជ្រើសរើសមេពពែ** ÷ មានរាងមាំ និងសុខភាពល្អ ផលិតកូនទៀងទាត់ពី៧ទៅ៩ខែម្តង ស្ងួត និងចេះថែរក្សាកូន ផ្តល់កូនភ្លោះញឹកញាប់ ផលិតទឹកដោះគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ចិញ្ចឹមកូនភ្លោះ (សម្បូរទឹកដោះ) ដោះធំទូលាយ មានចុងដោះស្មើត្រង់ទៅមុខ និងមិនរើសចំណី ទម្ងន់ចាប់ពី ៤០គ.ក្រ ឡើងទៅ។

- ដំណើរនៃការបន្តពូជ៖ មេតពៃអាចផ្តល់កូនភ្លោះចន្លោះពី២ទៅ៣ និងរហូតដល់៤ក្បាលម្តងម្កាល តែជាញឹកញាប់ផ្តល់កូនភ្លោះ២ក្បាល និងអាចផ្តល់កូនរៀងរាល់៧ ទៅ៩ ខែម្តង អាស្រ័យទៅលើ សុខភាព និងបច្ចេកទេសថែទាំ។ ការដាក់ឈ្មោះបានជោគជ័យមានរយៈពេលខ្លីប្រហែល ៦ទៅ១២ ម៉ោងបន្ទាប់ពីមេតពៃចេញសញ្ញារកឈ្មោះ ដូច្នេះត្រូវយកចិត្តទុកដាក់តាមដានមេតពៃឱ្យបានត្រឹម ត្រូវ។ រយៈពេលដើម៥ខែគិតចាប់ពីថ្ងៃដាក់ឈ្មោះបានជោគជ័យ។ ជាធម្មតាការរកឈ្មោះរបស់ ពពៃញី (វដ្តនៃការរកឈ្មោះ) មានរយៈពេលពី ១៨ទៅ២១ថ្ងៃ។ ជាទូទៅលក្ខណៈសម្គាល់ពពៃញី រកឈ្មោះមានដូចជា៖ ប្រដាប់បន្តពូជឡើងវិកធំ ពណ៌ក្រហម ទឹកអិលពណ៌សមានលាយពណ៌ លឿងព្រឿងៗហូរចេញពីប្រដាប់បន្តពូជ សត្វនៅមិនស្ងៀម បាត់បង់នូវការឃ្លានចំណី ស្រែករោទី ញឹកញាប់ នោមញឹក គ្រវីកន្ទុយ ហើយចូលចិត្តឡើងពាក់សត្វដទៃទៀត។

ពពៃញីគួរបង្កាត់ពូជចាប់ពីអាយុ ៦ទៅ៨ខែឡើង។ ចំណែកឯពពៃបា គួរបង្កាត់ចាប់ពីអាយុ៨ ទៅ១១ខែឡើង។ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរបារៀងរាល់អំឡុងពេលបង្កាត់មេបាន២វគ្គ(បង្កាត់មេក្នុងហ្វូងបានកូន មួយលើកហើយពេលមេដដែលរកឈ្មោះម្តងទៀត ឬលើកទី២អាចបង្កាត់បានហើយត្រូវផ្លាស់ប្តូរ បារនោះចេញ)។

២- វិធីសាស្ត្រក្នុងការចិញ្ចឹមពពៃ

ការចិញ្ចឹមពពៃមាន៣របៀបដូចខាងក្រោម៖

- **ចិញ្ចឹមដោយដាក់ក្នុងទ្រុង**
ភាគច្រើនប្រើនៅក្នុងតំបន់សើម និងក្នុងតំបន់ដែលពុំបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការឃ្លាលពពៃ។ ប្រភពចំណី- ការផ្តល់ចំណី៖ រុក្ខជាតិ ឬស្មៅ (ច្រូតឱ្យវាស៊ី) ស្លឹកឈើ គុម្ពព្រៃ ឬចំណីបែតងដែល កសិករដាំដោយខ្លួនឯង កាកសំណល់បានមកពីផលិតផលកសិកម្ម ឬកាកសំណល់ផ្ទះបាយ ចំណី ឧស្សាហកម្ម ចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯង។ ចំណីបែតងត្រូវរកនៅពេលថ្ងៃ និងផ្តល់ឱ្យស៊ីស្រស់ៗ យ៉ាង តិចត្រូវផ្តល់ឱ្យស៊ី ៣ដង/ថ្ងៃ។
- **ចិញ្ចឹមដោយចងឱ្យស៊ីស្មៅលើវាល**
វិធីនេះប្រើតាមតំបន់ទីចំណោត ទីជម្រាល ឬតំបន់ដែលសម្បូរទៅដោយដំណាំស្រូវ បន្លែ និងដំណាំ ផ្សេងៗ។ល។ ការផ្តល់ចំណី និងការគ្រប់គ្រងហ្វូងពពៃ ត្រូវផ្តល់ស្មៅស្អាត ចំបើងបន្ថែមក្នុងបរិមាណ តិចតួច។ ហ្វូងពពៃត្រូវថែរក្សាក្នុងទ្រុងនៅពេលយប់។ ក្នុងអំឡុងរដូវភ្លៀងហ្វូងពពៃត្រូវតែផ្តល់ចំណី ឱ្យស៊ីក្នុងទ្រុង។ ក្នុងករណីចិញ្ចឹមចងឱ្យស៊ីស្មៅលើវាលស្មៅពាក់កណ្តាលថ្ងៃទាមទារការផ្តល់ចំណីបន្ថែម នៅពេលរសៀល ទឹកស្អាត និងថ្ងៃខនិជ (សារធាតុរ៉ែ) ឬអំបិលសម្រាប់សត្វលិញ ត្រូវដាក់ឱ្យវាគ្រប់ ពេលវេលា។ ការថែទាំសុខភាពសត្វនិងការផ្តល់ចំណីក្នុងទ្រុងមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងរដូវភ្លៀង។

- **ចិញ្ចឹមដោយលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅ**

ច្រើនឃើញកសិករចិញ្ចឹមពពែនៅតំបន់ខ្ពង់រាប និងតំបន់ដែលមិនសម្បូរដំណាំ។ ក្នុងករណីនេះគឺអាចចិញ្ចឹមដោយលែងលើវាលស្មៅពេញ១ថ្ងៃ។ ជាធម្មតាហ្វូងពពែត្រូវបានបញ្ជូនទៅពេលព្រឹក និងកៀងបញ្ជូនទ្រុងវិញនៅពេលរសៀលឬពេលល្ងាច។ ថ្វីបើការលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅពេញ១ថ្ងៃក៏ដោយ វាអាចបំពេញតម្រូវការរបស់ពពែបានប្រហែលតែ ៦០-៧០% ប៉ុណ្ណោះនៃតម្រូវការចំណីប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់ការលូតលាស់របស់វា ដូចនេះចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ចំណីក្នុងទ្រុងបន្ថែមដូចជា ស្លឹករុក្ខជាតិ ស្មៅ កាកសំណល់បានមកពីផលិតផលកសិកម្ម កាកសំណល់ផ្ទះបាយ ឬក៏ចំណីផ្សេងៗ។

- **របៀបធ្វើស្មៅផ្តាប់ ឬពោតផ្តាប់**

ស្មៅផ្តាប់ និង ពោតផ្តាប់÷ វិធីសាស្ត្រធ្វើគឺដូចគ្នា (សម្គាល់ដើមពោតយកមកផ្តាប់មិនត្រូវចាស់ពេក ឬទុំឡើងក្រហមស្លឹកនោះទេ)។

- ប្រមូលផលស្មៅ/ ដើមពោតក្នុងអាយុកាលល្មមសមរម្យ (មិនចាស់ពេកមិនខ្ចីពេក)
- យកមកហាន់ដោយដៃ ឬប្រើម៉ាស៊ីនកាត់ឱ្យខ្លីៗ កាន់តែតូចកាន់តែល្អហើយហាលឱ្យស្ងួតល្មម បន្ទាប់មកច្រកចូលក្នុងថង់ប្លាស្ទិចឬតង់បិទជិតឱ្យបានណែនកាន់តែល្អ
- កុំឱ្យមានខ្យល់ចូល រយៈពេលពី៣ ទៅ៤ សប្តាហ៍ ទើបអាចយកមកឱ្យសត្វស៊ី
- រក្សាទុកដោយបិទជិតកុំឱ្យមានខ្យល់ចូលអាចរក្សាទុកបានដល់១១ខែ (អាចថែមថ្នាំការពាររោគ ឬវិទាមិនផ្សេងៗក្នុងស្មៅផ្តាប់ដោយលាយចូលក្នុងពេលដាក់ឱ្យពពែស៊ី (សម្រាប់ការធ្វើស្មៅផ្តាប់លក្ខណៈច្រើន និងត្រូវការរក្សាទុកយូរ)។

- **ការធ្វើបែបលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយបន្តិចបន្តួច**

- គេអាចប្រើស្មៅ១០០គ.ក្រ ទឹក៥លីត្រ លាយជាមួយស្ករត្នោតរង្វ ៥ គ.ក្រ ហើយយកមកស្រោចស្រពលើស្មៅដែលបានហាន់និងហាលស្រពាប់បន្តិចរួច
- ដាក់ចូលថង់ប្លាស្ទិចឬរុតដែលបិទជិតមិនឱ្យខ្យល់ចូលរយៈពេល៣ទៅ៤សប្តាហ៍ទើបយកឱ្យសត្វស៊ី (មិនគួររក្សាទុកយូរទេ បន្ទាប់ពីគ្រប់៤សប្តាហ៍គួរប្រើប្រាស់ឱ្យឆាប់អស់)

- **វិធីសាស្ត្រធ្វើចំបើងផ្តាប់ និងចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯង**

- **ចំបើងផ្តាប់**÷
  - ប្រើជីអ៊ុយរ៉េ ៥គ.ក្រ លាយឱ្យសព្វជាមួយទឹក៥០លីត្រ ហើយយកមកស្រោចលើចំបើងចំនួន ១០០គ.ក្រ ឱ្យបានសព្វល្អ
  - ច្រកឱ្យណែនកុំឱ្យខ្យល់ចូល ទុករយៈពេល៣សប្តាហ៍អាចយកមកឱ្យសត្វស៊ីបាន
- **ចំណីផ្សំដោយខ្លួនឯង**÷ លាយកន្ទុក៦០% ជាមួយកាកដូង៤០% (ពូតយកខ្លឹះចេញ) សារធាតុផ្សំនេះ ងាយរកបានពេញ១ឆ្នាំ។ ចំណីផ្សំបែបនេះមានតម្លៃថោកជាងចំណីផ្សំស្រេចលក់នៅលើទីផ្សារ។

- ✓ **អត្ថប្រយោជន៍នៃការធ្វើស្មៅផ្តាប់/ពោតផ្តាប់/ចំបើងផ្តាប់/ចំណីផ្សំ**
  - ជួយឱ្យចំណីទន់ងាយស្រួលសត្វស៊ី ធំធាត់លឿន
  - អាចរក្សាទុកបានយូរ យកមកប្រើពេលរដូវប្រាំង
  - បង្កើនជីវជាតិ និងសារធាតុចិញ្ចឹម
  - មានសុវត្ថិភាពចំណី (ស្មៅ ពោត និងចំបើង)ជួយសម្លាប់មេរោគក្នុងអំឡុងពេលផ្តាប់
  - ចំណីផ្សំ ជួយបំប៉នមេពពែងើម មេបំបៅដោះ កូនពពែ ពពែសាច់ និងសត្វពពែដែលឈឺឬខ្សោយឱ្យមានកម្លាំង ឆាប់រឹងមាំ ធំធាត់។

៣-ការរៀបចំទ្រុង៖ ទ្រុងពពែចែកចេញជា២ ប្រភេទ ទ្រុងសង់ផ្ទាល់ដី និងទ្រុងសង់ផុតពីដី

- ❖ **ទ្រុងសង់ផ្ទាល់ដី៖** ទ្រុងពពែដែលសង់ផ្ទាល់ដីវាសមស្របទៅនឹងតំបន់ស្ងួត ងាយស្រួលក្នុងការសង់ និងត្រូវការរបងព័ទ្ធជុំវិញ។ ដីបាតទ្រុងលើកឱ្យមានកម្ពស់ប្រហែល៣០សង់ទីម៉ែត្រ និងធ្វើឱ្យមានជម្រាលបន្តិច ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការបង្ហូរកាកសំណល់ លាមក និងទឹកនោមចេញក្រៅ ហើយជួយរក្សាទ្រុងស្ងួតជាប្រចាំ។ ការសង់ទ្រុងប្រភេទនេះ កសិករអាចប្រើសម្ភារៈដែលមាននៅក្នុងភូមិដូចជា កូនឈើ ឬស្សី ក្តារបន្ទះហើយដំបូលប្រក់ស្លឹក។
- ❖ **ទ្រុងសង់ផុតពីដី៖** ការសង់ទ្រុងបែបនេះទាមទារការពិនិត្យបានល្អិតល្អន់ និងត្រូវការសម្ភារៈសាងសង់ច្រើន។ កម្ពស់របស់ទ្រុងប្រហែល១ម៉ែត្រពីដីឬខ្ពស់ជាងនេះ។ វាជាសត្វដែលចូលចិត្តទ្រុងបែបនេះហើយធ្វើឱ្យវាលូតលាស់ល្អ និងផ្តល់ផលខ្ពស់ ពីព្រោះទ្រុងប្រភេទនេះមានសារៈប្រយោជន៍ច្រើន ការពារពីភ្លៀង ខ្យល់ខ្លាំង និងកម្ដៅព្រះអាទិត្យខ្លាំង ការចម្លងមេរោគ និងជំងឺផ្សេងៗ ងាយស្រួលក្នុងការសម្អាត ងាយស្រួលប្រមូលលាមក។
- ❖ **ផ្ទៃក្រឡាទ្រុងសមស្រប៖** ទំហំទ្រុងត្រូវឱ្យសមស្របទៅនឹងចំនួនពពែ ទ្រុងតូចចង្អៀតវាបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាព (ស្រ្តស)និងការលូតលាស់របស់សត្វ។

ប្រភេទពពែ	ផ្ទៃក្រឡា(ម៉ែត្រការ៉េ)/ក្បាល
កូនពពែ	០.៥
ពពែជំទង់	១.២
ពពែញី	១.៥
ពពែងើម	២ - ២.៥
ពពែបំបៅកូន	២ - ២.៥
ពពែបា	២ - ២.៨

អនុសាសន៍៖ ការខណ្ឌចែកទ្រុងតាមប្រភេទពពែជាការសំខាន់ ដោយចែកទីតាំងមេដើម មេបំបៅដោះ បា កូនទើបផ្តាច់ដោះ ពពែសាច់ ឱ្យដាច់ៗពីគ្នា ដើម្បីងាយស្រួលផ្តល់ប្រភេទចំណីខុសៗគ្នា ងាយស្រួលថែទាំ និងគ្រប់គ្រង ទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។

៤- ការផ្តល់ចំណី- ការថែទាំ និងកម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំង៖

៤-១- ការផ្តល់ចំណី- ការថែទាំ

- **កូនពពែ៖** ក្នុងរយៈពេល៣ខែដំបូងគឺជាអំឡុងពេលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់សម្រាប់កូនពពែ ដែលទើបនឹងកើត ដូច្នេះត្រូវថែទាំកូនពពែនិងមេវាឱ្យហ្មត់ចត់ជាទីបំផុត។ កូនពពែក្នុងពេល បំបៅដោះ គឺអំឡុងពេលដែលសំខាន់បំផុត
- ទ្រុងពពែត្រូវស្អាត និងស្អាតជានិច្ចដែលអាចជៀសផុតពីជំងឺរាគ ការពារកូន និងមេពពែពីចរន្ត ខ្យល់ និងភាពត្រជាក់ ជៀសផុតពីជំងឺរលាកសួត
- ទឹកដោះមេពពែគឺល្អបំផុតសម្រាប់កូនរបស់វា រហូតដល់អាយុផ្តាច់ដោះ ២.៥ទៅ៣ខែ
- កូនពពែដែលកើតមកមានសុខភាពល្អអាចឈរដោយខ្លួនឯងបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងរកដោះ មេឃើញដោយខ្លួនឯង
- ទឹកដោះរបស់មេពពែក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃដំបូង(ទឹកដោះព្រៃ)មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ សុខភាព និងការលូតលាស់របស់កូនពពែ។ ទឹកដោះនេះសម្បូរទៅដោយអង់ទីគីម ដែលការពារ កូនពពែប្រឆាំងនឹងជំងឺផ្សេងៗ រហូតដល់កូនពពែបង្កើតអង់ទីគីមដោយខ្លួនឯងបាន
- ចាប់ពីអាយុ៤សប្តាហ៍ ការផ្តល់ទឹកដោះតែមួយមុខមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់តម្រូវការរបស់កូនពពែ ឡើយ ត្រូវផ្តល់ចំណីបន្ថែម ដោយដំបូងផ្តល់ចំនួនតិច បន្ទាប់មកបង្កើនបរិមាណបន្តិចម្តងៗ នូវ ចំណីស្លឹកបៃតងស្រស់ ស្មៅ និងចំណីផ្សំ ៥០ ក្រាម/ថ្ងៃ
- ផ្តល់ទឹកស្អាតជាប្រចាំ ផ្តល់ថ្នូនិជ(សារធាតុរ៉ែ) ឱ្យកូនពពែលិញ
- កូនពពែអនុញ្ញាតឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅជាមួយមេវា លើកដំបូងក្នុងរយៈពេលខ្លី ២ម៉ោង/ថ្ងៃនិងនៅ លើវាលស្មៅជិតៗ

- រយៈពេលឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅអាចកើនឡើងបន្តិចម្តងៗរហូតដល់កូនពងមានអាយុ ៣ ខែ។ កូនពងពងដែលមិនចង់ទុកពងត្រូវក្រៀម ពេលអាយុបានពី ២-៤ សប្តាហ៍។

❖ **មេដើមនិងមេបំបៅដោះកូន**៖ ការថែទាំមេពងពងបានល្អ និងផ្តល់ចំណីបានត្រឹមត្រូវ នឹងអាចទទួលបានកូនពងពងសុខភាពល្អមាំមួន។ ការថែរក្សាមេពងពងដើមបានត្រឹមត្រូវអាចឱ្យមេពងជាសះស្បើយឡើងវិញលឿនពីភាពតានតឹងនៃការបង្កើតកូន ផលិតទឹកដោះច្រើនសម្រាប់កូន ឆាប់ដាក់ឈ្មោលបានទៀត ក្នុងអំឡុងពេលខែទី៤ និងទី៥ កូនពងពងនៅក្នុងពោះកើនទម្ងន់យ៉ាងឆាប់រហ័ស

- កាត់បន្ថយការលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅ បន្ថែមចំណីបៃតងដែលមានគុណភាពខ្ពស់
- បញ្ឈប់ការលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅ យឺតបំផុត ២សប្តាហ៍មុនពេលកើតកូន
- បង្កាងមេពងពងពងគ្រប់ខែក្នុងទ្រុងដាច់ដោយឡែកពីហ្វូងដើម្បីជៀសវាងការរលូតកូន
- ផ្តល់ចំណីផ្សំ៤០០ក្រាម រៀងរាល់ថ្ងៃចាប់ពីដើម៥ខែឡើងទៅ ឧទាហរណ៍៖ កាកខ្ទិះដូង ៤០% លាយកន្ទក់៦០% ។
- ថែរក្សាមេពងពងក្នុងក្រោលអំឡុងពេល៣សប្តាហ៍ដំបូងបន្ទាប់ពីកើតកូនរួច
- ផ្តល់ចំណីបៃតង (ស្លឹកដំឡូង កន្ទុំថេត ស្លឹកអំពិលទឹក ។ល។)
- ផ្តល់ចំណីផ្សំ៤០០ក្រាម/ថ្ងៃ
- ផ្តល់ទឹកស្អាតជាប្រចាំ ផ្តល់ថ្មខនិជ (សារធាតុរ៉ែ) ឱ្យពងពងលិច (ជាប្រភេទចំណីសម្រាប់សត្វលិចដែលគេផលិតដើម្បីផ្តល់សារធាតុរ៉ែដូចជា កាស់ស្យូម ហ្វូសហ្វ័រ សូដ្យូម ។ល។)

❖ **ពងពងពងនិងពងពងសាច់**៖ ពងពងពងដែលផ្តល់ចំណីបានល្អនឹងមិនងាយឈឺឡើយ មិនចាំបាច់ចំណាយថវិកាច្រើនសម្រាប់ការថែទាំ

- ចំណីដែលផ្តល់ឱ្យពងពងត្រូវស្អាត ស្រស់ និងស្អាត
- សម្អាតស្លឹកចំណីឱ្យបានម៉ត់ចត់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ចាំបាច់បន្ថែមការផ្តល់ចំណីក្នុងទ្រុងឱ្យបានញឹកញាប់
- ផ្តល់របបអាហារច្រើនប្រភេទ និងមានតុល្យភាពដូចជាស្មៅ និងពពួករុក្ខជាតិក្នុងស្រុក ស្លឹកឈើ និងកាកសំណល់ផ្ទះបាយ។
- ត្រួតពិនិត្យការលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅ ផ្តល់ចំណីបៃតង និងស្លឹកឈើបៃតង ស្មៅ និងរុក្ខជាតិបៃតងមិនត្រូវឱ្យខ្ចីពេក និងចាស់ពេកទេ
- ជៀសវាងការឱ្យស៊ីពពួកក្នុងលើសលប់ ការផ្តល់រុក្ខជាតិក្នុងទម្ងន់ទាមទារតុល្យភាពជាមួយប្រភេទចំណីផ្សេងទៀតដែលមានជាតិស៊ែរ៉ូមច្រើនជាង ដូចជាស្មៅ និងចំបើង
- ការផ្តល់ស្លឹកកន្ទុំថេតឱ្យពងពងស៊ីត្រូវមានកំណត់។ ត្រូវផ្តល់ច្រើនបំផុត(១/៣)នៃចំណីដែលវាស៊ីប្រចាំថ្ងៃ(ស្លឹកប្រហែល ១-១.៥គីឡូក្រាមសម្រាប់ពងពងទម្ងន់៣០គីឡូក្រាម)

ទម្លាប់របស់ពពែត្រូវការចំណីស្អាតហើយមិនចូលចិត្តស៊ីចំណីដែលធ្លាក់នៅខាងក្រោម។ ពពែចូលចិត្តអាហារលាយបញ្ចូលគ្នាដូចជា៖ ស្លឹកឈើ ស្លឹកក្រូចជាតិពពួកកូរ និងស្មៅ កាកសំណល់ផ្ទះបាយបានមកពីធួនជាតិ ផ្លែឈើនិងបន្លែ អនុផលកសិកម្មផ្សេងៗ។ ពពែមិនចូលចិត្តចំណីកខ្វក់ ក្លិនស្អុយ សើម។ បើដាក់ចំណីឱ្យច្រើនក្នុងពេលតែមួយវាធ្វើឱ្យខ្លះខ្មាយ និងសល់ច្រើន។ គួរផ្តល់ចំណីឱ្យពពែពី ២-៣ ដងក្នុង១ថ្ងៃ ។

❖ **កំណត់សម្គាល់៖** គ្រោះថ្នាក់ចំពោះការខ្វះសារធាតុខនិជដូចជា

- កង្វះកាល់ស្យូម និងផូស្វ័រធ្វើឱ្យឆ្អឹងលូតលាស់មិនធម្មតា ធ្វើឱ្យកូនពពែ ពពែជំទង់ក្រិន ការលូតលាស់យឺត
- ការខ្វះសូដ្យូមធ្វើឱ្យបាត់បង់ជាតិទឹកក្នុងខ្លួនធ្វើឱ្យសត្វលូតលាស់យឺត និងបន្ថយការប្រើប្រាស់ថាមពល និងការស្រូបយក ។
- **ស្លឹកដំឡូងមី** ជាចំណីដ៏មានតម្លៃសម្រាប់ពពែ វាជាចំណីដែលសម្បូរទៅដោយប្រូតេអ៊ីន(ជាតិសាច់) ហើយពពែចូលចិត្តស៊ី កសិករច្រើនដាក់ឱ្យសត្វស៊ីស្រស់។ គួរប្រុងប្រយ័ត្នស្លឹកដំឡូងមានជាតិពុល (អាស៊ីតអ៊ុយរិក និងតានីន) ដែលអាចឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការលូតលាស់របស់ពពែ អាចប្រើវិធីមួយចំនួនដើម្បីកាត់បន្ថយជាតិពុលក្នុងស្លឹកដំឡូងស្រស់ដូចជា ការស្ងោរ ការហាល និងផ្តាប់ ។ល។ ការហាលថ្ងៃជាវិធីមួយងាយស្រួល ក្នុងការកាត់បន្ថយសារធាតុពុលរហូតដល់ ៩០ភាគរយ។ មុនដាក់ហាលថ្ងៃត្រូវចិញ្ចាញស្លឹកដំឡូងរួចហាលឱ្យស្រពោន។

៤-២-កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំង

៤-២-១-កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំងលើកូនពពែ

ការប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងនិងថ្នាំការពារជំងឺលើពពែ អាស្រ័យលើទីតាំងភូមិសាស្ត្រ តំបន់ ដែលធ្លាប់ផ្ទុះជំងឺពីមុន ឬផ្ទុះជាប្រចាំដែលត្រូវតែធ្វើវ៉ាក់សាំង និងប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារ។ សម្រាប់ជំងឺដែលមិនធ្លាប់ផ្ទុះកសិករមិនចាំបាច់ធ្វើវ៉ាក់សាំងនិងថ្នាំការពារទេ ដើម្បីសន្សំសំចៃការចំណាយថ្លៃដើមលើផលិតកម្ម។

អាយុ	ឈ្មោះវ៉ាក់សាំង និងថ្នាំ	កមនិរន្តរ៍	របៀបប្រើប្រាស់
១ទៅ៣ថ្ងៃ	Introcil Pump	ការពារជំងឺរាគពណ៍លឿង (E-Coli និង Clostridium)	ផ្តល់តាមមាត់២សេសេ/ក្បាល រយៈពេល៣ថ្ងៃ
៥ថ្ងៃ	Intrafer-200 B12	ការពារជំងឺខ្វះជាតិដែក និងផ្តល់កម្លាំង	ចាក់សើស្បែក/សាច់ដុំ ២ ទៅ៤សេសេ/ក្បាល
១២ថ្ងៃ	Intracoc Pump	ការពារជំងឺកុកស៊ីដូស៊ីស	ផ្តល់តាមមាត់២សេសេ/ក្បាល រយៈពេល២ថ្ងៃ
៣០ថ្ងៃ	Ivermeclin1%	ការពារជំងឺប៉ារ៉ាស៊ីតខាងក្រៅនិងខាងក្នុង	ចាក់សើស្បែក ១សេសេ/ក្បាល (១៥គ.ក្រដល់២៥គ.ក)

៣៥ថ្ងៃ	HB Vac (HS+BQ)	ការពារជំងឺសារទឹកនិងបូសខ្យល់	ចាក់សើស្បែក២សេសេ/ ក្បាល
៤២ថ្ងៃ	Fut Vac (O,A and A sia1)	ការពារជំងឺអ៊ុតក្តាម	ចាក់សើស្បែក១សេសេ/ ក្បាល

ចំណាំ៖ វ៉ាក់សាំងត្រូវចាក់ឱ្យបាន២ដង ដោយគម្លាតពីគ្នាឱ្យបាន៤សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីចាក់លើកទី១រួច ហើយចាក់រំលឹក រៀងរាល់៤ខែម្តង

៤-២-២-កម្មវិធីផ្តល់វ៉ាក់សាំងលើមេ-ធាតុជលពេ

អាយុ	ឈ្មោះវ៉ាក់សាំងនិងថ្នាំ	កមនីលជីវី	របៀបប្រើប្រាស់
ករណីលើកទី១ (ដាក់ដំបូង)			
២៥សប្តាហ៍	Ivermeclin 1%	ប្រភេទថ្នាំទម្លាក់សត្វល្អិត ការពារជំងឺប៉ារ៉ាស៊ីត	ចាក់សើស្បែក ១សេសេ/ ក្បាល (១៥គ. ក្រដាម២៥គ. ក្រ)
២៦សប្តាហ៍	Fut Vac (O, A and A sia1)	ការពារជំងឺអ៊ុតក្តាម	ចាក់សើស្បែក ១សេសេ/ ក្បាល
២៧សប្តាហ៍	HB Vac (HS +BQ)	ការពារជំងឺសារទឹក-បូសខ្យល់	ចាក់សើស្បែក ២សេសេ/ ក្បាល
មេពពែងើម			
៩០ថ្ងៃ	Intrafer-200 B12	ការពារជំងឺខ្វះជាតិដែក និង ផ្តល់កម្លាំង	ចាក់សើស្បែក/ សាច់ដុំ ២ទៅ៤ សេសេ/ ក្បាល
១៣៥ថ្ងៃ	Intracal-P	ជំនួយទឹកដោះ និងកម្លាំង ហើយងាយស្រួលកើតកូន	ផ្តល់តាមមាត់២៥០ សេសេ/ ក្បាល
១៤០ថ្ងៃ	Ivermeclin 1%	ការពារជំងឺប៉ារ៉ាស៊ីតខាងក្រៅ និងខាងក្នុង	ចាក់សើស្បែក ១សេសេ/ ក្បាល (១៥គ. ក្រដាម២៥គ. ក្រ)
១៥០ថ្ងៃ	Bestaguam 10%	លាងកន្សោមដោះ ដើម្បី សម្លាប់មេរោគ និងក្បាលដោះ ការពារជំងឺរលាកដោះ រលាក ស្បូន និងគ្រុនទឹកដោះ	លាយ១សេសេ ក្នុងទឹក២លីត្រ
	Oxytocine20%	ពេលកំពុងកើត ជួយសម្រួល ដល់ការកើតកូនឱ្យបានឆាប់	ចាក់សាច់ដុំ២សេសេ/ ក្បាល
	Trisulmix Inj	ការពារជំងឺរលាកដោះ រលាក ស្បូន និងជំងឺគ្រុនទឹកដោះ ក្រោយពេលកើតកូនអស់	ចាក់សាច់ដុំ១សេសេ/១០គ. ក្រ

ចំណាំ៖ ចំពោះមេពពែចាស់ ត្រូវចាក់វ៉ាក់សាំងរំលឹកឡើងវិញនៅពេលផ្តាច់ដោះ។ ចាក់វ៉ាក់សាំងមេ និងកូនពពែ ដើម្បី
ការពារជំងឺ អ៊ុតក្តាម សារទឹក និងបូសខ្យល់។

៥-វដ្តនៃការផ្តល់កូនរបស់មេពពែ ៖

មេពពែដើមរយៈពេល៥ខែទើបសម្រាលកូន។ សម្រាលកូនបាន២ខែទើបដាក់បាបន្ត។ ជាមធ្យមមេពពែ១ក្បាលអាចផ្តល់កូនបាន ២ក្បាល។ ដើម១៥០ថ្ងៃ ស្មើនឹង៥ខែ បំបៅដោះកូនបាន២ខែ ដាក់ឈ្មោលម្តងទៀត (កូនមួយសារទៅមួយសារចំណាយពេល ៧ខែ)។ ផ្តាច់ដោះពេលកូនពពែមានអាយុ៣ខែ បានទម្ងន់ជាមធ្យម ១៨ ទៅ២០ គ.ក្រ។ ការចិញ្ចឹមមេពពែយកកូន ជាទូទៅបើមានការថែទាំមេបាបន្ត គឺអាចទទួលបានកូនរហូតដល់អាយុ៧ ឆ្នាំ ប៉ុន្តែជាការល្អសម្រាប់ការផ្តល់កូនបានច្រើន ងាយស្រួលបង្កើតកូន និងសម្បូរទឹកដោះគឺត្រឹមអាយុ៥ឆ្នាំ ដែលអាចគិតជាមធ្យមអាចផ្តល់កូនបាន៨ ដង។ សម្រាប់មេក្រមុំ ផ្តល់កូនសារទី១ជាមធ្យមបានត្រឹម១ក្បាល ហើយបង្កើតកូនសារទី២ជាមធ្យមបាន២ក្បាល ចំណែកសារទី៣ ទី៤ និងបន្តបន្ទាប់ទៀត សម្រាប់ពូជពពែបំបៅអាចផ្តល់កូនច្រើនបំផុតដល់៣ ទៅ៤ក្បាលម្តងម្កាល។

តាមការចុះសិក្សាលើកសិករដែលបានទិញពពែមេ-បាបន្តជមកចិញ្ចឹមគឺមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម៖

- មេពពែមានអាយុ ៣ខែ និងមានទម្ងន់ជាមធ្យម ២០គ.ក្រ
- ចិញ្ចឹមរយៈពេល ៤ ខែ ទើបចាប់ផ្តើមបង្កាត់ (ពពែមានអាយុ៧ខែ)បានទម្ងន់៤០ គ.ក្រ ឡើង
- ដើមរយៈពេល៥ខែ ទទួលបានកូនលើកទី១
- មេពពែបំបៅដោះកូនរយៈពេល២ខែ ដាក់បាបន្តទៀត (៥ខែក្រោយសម្រាលកូនម្តងទៀត) និងបន្តបំបៅដោះកូនដល់អាយុ៣ខែទើបផ្តាច់ដោះ។

•វដ្តនៃការផ្តល់កូន៖

បរិយាយ	រយៈពេល ខែ	ចំនួនកូនពពែទទួលបាន				ចំនួន កូនពពែ សរុប (ក្ប)	ទម្ងន់ កូនពពែ សរុប (គ. ក)
		ញី		ឈ្មោល			
		ក្បាល	ទម្ងន់មធ្យម/ ក្ប (គ. ក)	ក្បាល	ទម្ងន់មធ្យម/ ក្ប (គ. ក)		
ដាក់ចិញ្ចឹមមេបាបន្ត មេ ៧០ក្បាល-បា ៣ក្បាល	4						
មេពពែដើមនិង ផ្តល់កូនលើកទី១	5	33	40	33	50	66	2,970
មេពពែបំបៅដោះ កូនលើកទី១	2						
មេពពែដើមនិង ផ្តល់កូនលើកទី២	5	66	40	66	50	132	5,940
មេពពែបំបៅដោះ កូនលើកទី២	2						

មេតពែងើមនិង ផ្តល់កូនលើកទី៣	5	66	18	66	20	132	2,508
មេតពែងើបំបៅដោះ កូនលើកទី៣និងលក់ចេញ	3						
សរុប	26	165		165		330	11,418

៦-ទីផ្សារ និងតម្លៃ ៖

-**ទីផ្សារ**៖ លក់ឱ្យកសិករផ្សេងសម្រាប់ចិញ្ចឹមធ្វើពូជ ព្រោះជាពូជនាំចូលមកចិញ្ចឹមថ្មីៗមិនទាន់មាន
ច្រើននៅលើទីផ្សារទេ។ ចំពោះពពែសាច់គឺលក់ឱ្យឈ្មួញដែលទិញយកទៅលក់បន្តឱ្យ
ហាងអាហារ និងភោជនីយដ្ឋាន។

-**តម្លៃ**៖ ក្នុងកំឡុងខែឧសភា-មិថុនា ឆ្នាំ២០២២ តម្លៃពពែព្រីពូជគឺ ៤០,០០០រៀល/គ.ក្រ និងពពែ
សាច់រស់ (ពពែឈ្មោល) តម្លៃ ២៤,០០០រៀល/គ.ក្រ។

៧-គម្រោងចំណាយ៖ (សិក្សាលើកសិដ្ឋានបង្កាត់ពពែពូជនិងចែកចាយពូជនៅភូមិវារីកើត ឃុំស្វាយទាប
ស្រុកចំការលើ ខេត្តកំពង់ចាម)

- ទំហំផ្ទៃដីសរុប ÷ ២,៨ ហិកតា
- ទំហំទ្រុង ÷ ទទឹង៨ម៉ែត្រ បណ្តោយ៥០ម៉ែត្រ
- ចំនួនមេបាពពែពូជ ÷ ពពែព្រី ៧០ក្បាល - បា ៣ក្បាល
- ទុនចំណាយពេលចាប់ផ្តើម ÷ ២៦៧,៤៥៦,១៦០ រៀល ក្នុងនោះរួមមាន៖

ចំណាយវិនិយោគលើការរៀបចំទ្រុង ទិញមេបាពូជ ប្រព័ន្ធទឹក	ចំណាយលើការចិញ្ចឹម-ថែទាំ (ចំណី និងវ៉ាក់សាំង)	ចំណាយសរុប
១៩៣,០០០,០០០ រៀល	៧៤,៤៥៦,១៦០ រៀល	២៦៧,៤៥៦,១៦០ រៀល

៨-ការវិនិយោគលក់ដល់បំណែង-ខាត ដោយផ្អែកលើនិរន្តរភាពផ្លូវ ៖

- ព័ត៌មានបំផុត ៖ តម្លៃទាបបំផុត ៣០ ០០០រៀល/គ.ក និងតម្លៃខ្ពស់បំផុត ៤៨ ០០០រៀល/គ.ក

- ព័ត៌មានលើសលុប ៖ តម្លៃទាបបំផុត ២០ ០០០រៀល/គ.ក និងតម្លៃខ្ពស់បំផុត ២៨ ០០០រៀល/គ.ក

ប្រភេទព័ត៌មាន	ទម្ងន់មធ្យម ក្នុង១ក្បាល (គ.ក)	តម្លៃ ក្នុង១គ.ក (រៀល)	តម្លៃសរុប ក្នុង១ក្បាល (រៀល)	ចំណាយ ក្នុង១ក្បាល (រៀល)	ចំណេញ ក្នុង១ក្បាល (រៀល)	ចំនួនព័ត៌មាន ចិញ្ចឹម/វដ្ត (ក្បាល)	ចំណេញសរុប ក្នុង១វដ្ត (រៀល)
ព័ត៌មានបំផុត	31.2	48,000	1,497,600	381,549	1,116,051	165	184,148,415
		40,000	1,248,000	381,549	866,451		142,964,415
		30,000	936,000	381,549	554,451		91,484,415
ព័ត៌មានលើសលុប	38	28,000	1,064,000	381,549	682,451	165	112,604,415
		24,000	912,000	381,549	530,451		87,524,415
		20,000	760,000	381,549	378,451		62,444,415

៩-ការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច

ល.រ	បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន ឯកតា	តម្លៃ ១ឯកតា	ទឹកប្រាក់ សរុប (រៀល)	ចំនួនសារ រំលោះ	ទឹកប្រាក់ សរុប (រៀល)
I-ចំណូលសរុបពីការលក់ដីកសិកម្ម និងព័ត៌មាន							356,400,000
១	ចំណូលសរុបពីការលក់ដីកសិកម្ម (ញី) (ព័ត៌មានម្ចាស់ ៣១. ២៣. ៧/ ក្បាល តម្លៃ ៤០០០០\$/ គ.ក)	ក្បាល	165	1,248,000	205,920,000		205,920,000
២	ចំណូលសរុបពីការលក់ដីសាច់ (ឈ្មោល) (ព័ត៌មានម្ចាស់ ៣៨៣. ៧/ ក្បាល តម្លៃ ២៤០០០\$/ គ.ក)	ក្បាល	165	912,000	150,480,000		150,480,000
II-ចំណាយសរុប = ចំណាយប្រែប្រួល + ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ							125,911,232
II-ក. ចំណាយប្រែប្រួល							74,456,160
១	ចំណីមេពព	តោន	5.04	1,320,000	6,652,800		6,652,800
២	ចំណីកូនពព	គីឡូ	330	6,000	1,980,000		1,980,000
៣	ថ្លៃអគ្គីសនី	គី/វ៉ាត់	12,638	720	9,099,360		9,099,360
៤	ថ្លៃប្រេងបូមទឹក	លីត្រ	1560	5,000	7,800,000		7,800,000
៥	ថ្នាំលើមេពព	ក្បាល	70	52,000	3,640,000		3,640,000
៦	ថ្នាំលើកូនពព	ក្បាល	330	8,000	2,640,000		2,640,000
៧	វ៉ាក់សាំងលើមេពពព	ក្បាល	73	32,000	2,336,000		2,336,000
៨	វ៉ាក់សាំងលើកូនពព	ក្បាល	330	6,000	1,980,000		1,980,000
៩	កម្លាំងពលកម្ម	ខែ	26	1,200,000	31,200,000		31,200,000
១០	ថ្នាំទម្លាក់សត្វល្អិតមេពា	ក្បាល	73	16,000	1,168,000		1,168,000
១១	ថ្នាំទម្លាក់សត្វល្អិតកូន	ក្បាល	330	4,000	1,320,000		1,320,000
១២	ថ្នាំសម្លាប់មេរោគ	ដប	26	40,000	1,040,000		1,040,000
១៣	ដឹកជញ្ជូនឱ្យអតិថិជន	លើក	3	1,200,000	3,600,000		3,600,000
II-ខ. ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ (ក្នុងឆ្នាំ២០១១)					193,000,000		51,455,072
១	រោងពព ទទឹង ៨ម៉ែត្រ បណ្តោយ៥០ម៉ែត្រ	រោង	1	120,000,000	120,000,000	6	20,000,000
២	ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ប្រើបាន៦ឆ្នាំ	គ្រឿង	1	2,400,000	2,400,000	3	800,000
៣	ពូជស្មៅ	គ. ក្រ	5	80,000	400,000	3	133,333
៤	មេពព	ក្បាល	70	960,000	67,200,000	2.3	29,217,391
៥	បាពព	ក្បាល	3	1,000,000	3,000,000	2.3	1,304,348
III-ចំណេញសរុបសម្រាប់តំបន់ ៣៣០ គ្រួសារ (ព័ត៌មាននិងព័ត៌មាន)							230,488,768
ផ្ទៃដីមេរោគ/កសិកម្ម							381,549

១០- ជំងឺខ្លាំង (Goat Paralysis)

• មូលហេតុ៖

ជំងឺខ្លាំងពិបាកបណ្តាលមកពីដង្កូវជ្រៀតចូលក្នុងខ្លួនរបស់វា ដែលពីធម្មជាតិគេរកឃើញកើតមានឡើងចំពោះគោ។ វាឆ្លងតាមម្លូសដែលចម្លងចូលទៅក្នុងប្រពន្ធុសរសៃឈាមរបស់ព័រ។

• រោគសញ្ញា

- ងើងខាងក្រោយមានសភាពខ្សោយ
- ដំណើរមិនត្រង់ មានសភាពហាក់បីដូចអ្នកស្រវឹងស្រា
- ប្រសិនបើធ្វើចលនាដោយគ្មានការបញ្ជា
- ពពែខ្លាំងមួយផ្នែកឬខ្លាំងទាំងស្រុង

• វិធានការការពារ៖

- ទម្លាក់ព្រូនគោ
- ថែទាំពពែដោយបំបែកចេញពីហ្វូងគោ
- ជ្រើសរើសកន្លែងសមស្របសម្រាប់ទ្រុឌពពែ ដាច់ដោយឡែកពីគោនិងឆ្ងាយពីកន្លែងសម្បូរម្លូស
- ជៀសវាងការលែងឱ្យស៊ីលើវាលស្មៅជាមួយហ្វូងគោ
- ការពារម្លូសដោយបាញ់ថ្នាំសម្រាប់ម្លូស បាញ់ទៅលើប្រភពដែលកើតម្លូស និងបាញ់ក្នុងទ្រុឌពពែ
- ចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រះដើម្បីស៊ីដង្កូវទឹក

• ការព្យាបាល៖

- ពុំមានថ្នាំសម្រាប់ព្យាបាលសត្វដែលកើតជំងឺនេះក្នុងដំណាក់កាលចុងក្រោយ
  - សម្រាប់ការថែទាំពពែក្នុងហ្វូងដែលមិនទាន់ឈឺ និងការព្យាបាលពពែឈឺដំណាក់កាលដំបូង
- គួរប្រើនំលិល (ជាថ្នាំទឹកដែលគេផលិតឡើងពីសារធាតុដុំច្រើនមុខ) ចងក្លានៅក្នុងទ្រុឌឱ្យលិលជាប្រចាំដើម្បីបំបាត់សារធាតុដុំក្នុងខ្លួនសត្វ
- ប្រើម្សៅវិតាមីនលាយក្នុងទឹកឱ្យពពែផឹកមួយសប្តាហ៍២ទៅ ៣ដង
- គួរប្រើសារធាតុដុំ ពិសេសប្រភេទទងដែង(Copper) និងផ្តល់វិតាមីន តាមរយៈការចាក់ឬទឹកផឹក
- ប្រើ Fenbendazole ប្រភេទម្សៅរួមគ្រាប់ បញ្ចូលតាមមាត់ ៣ទៅ៥ថ្ងៃ ប្រើប្រាស់តាមការណែនាំលើសំបកថ្នាំ

១១-ហានិភ័យ៖

តាមរយៈនៃការចុះសិក្សាកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមពពែពូជ នៅឃុំស្វាយទាប ស្រុកចំការលើ ខេត្តកំពង់ចាម ឃើញថាកសិកដ្ឋានអាចជួបនូវហានិភ័យមួយចំនួនជាយថាហេតុលើដំណើរការចិញ្ចឹមពពែដែលនាំឱ្យបង្កផលវិបាក និងប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពផលិតកម្មពពែពូជរបស់កសិករ។ កសិករគួររៀបចំផែនការជាក់លាក់ដើម្បីកាត់បន្ថយ ឬគ្រប់គ្រងហានិភ័យបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ហានិភ័យចម្បងៗរួមមានដូចខាងក្រោម៖

ល.រ	ប្រភេទហានិភ័យ	ការពិពណ៌នាពីហានិភ័យ	វិធានការ
១	ហានិភ័យផលិតកម្ម	<p>ពូជពពែធ្លាប់មានជំងឺជាន់ឈាមពីម្ចាស់មុន និងឈាមកាត់ពូជក្នុងស្រុកខ្ពស់ដែលធ្វើឱ្យពពែធំឆាប់យឺត មានជំងឺ</p> <p>តម្លៃចំណីសម្រេចឡើងថ្លៃខ្ពស់ លទ្ធភាពផ្តល់ចំណីមានការថយចុះ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - សិក្សាប្រវត្តិពីកសិដ្ឋានលក់ពូជឱ្យបានច្បាស់លាស់ អំពីមេពាពូជ។ - ត្រូវរើសកូនពូជដែលមានសុខភាពល្អមានទំហំប៉ុនៗគ្នា - ត្រូវជ្រើសរើសមេពពែដែលមានកន្សោមដោះ និងរូបរាងល្អ - តាមដានទម្ងន់មេពា និងប្រវត្តិដើមនៃការបង្កាត់ពូជ។ - ស្វែងរកក្រុមហ៊ុនផ្គត់ផ្គង់ចំណីសម្រេចលើសពី២ក្រុមហ៊ុន - សិក្សាអំពីវិធីសាស្ត្របូបច្នៃទេសក្នុងការផលិតចំណីផ្សំចេញពីវត្ថុធាតុដើមក្នុងតំបន់ និងងាយរកបាន។ - ពង្រីកការដាំដំណាំចំណីពពែលើតំបន់ដែលអាចដាំបាន
២	ហានិភ័យទីផ្សារ	<p>តម្លៃទីផ្សារសាច់ពពែប្រែប្រួលមិនច្បាស់លាស់ដោយមានការប្រកួតប្រជែងពីប្រទេសជិតខាង</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ស្វែងរកទីផ្សារឬឈ្នួញប្រមូលទិញឱ្យបានច្រើនកន្លែង - ស្វែងរកហាង-ភោជនីយដ្ឋានដែលមានតម្រូវការជាប្រចាំ និងលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់ច្បាស់លាស់ - ចងក្រងជាបណ្តុំអ្នកចិញ្ចឹមដើម្បីមានបណ្តាញទីផ្សាររឹងមាំ - រកទីផ្សារលក់រាយក្នុងតំបន់ទៅអ្នកបរិភោគផ្ទាល់
៣	ហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ	<p>ខ្វះថវិកានៅក្នុងដំណើរការចិញ្ចឹម ពេលខ្លះត្រូវបង្ខំចិត្តលក់ក្នុងរដូវកាលដែលមានតម្លៃទាប</p>	<ul style="list-style-type: none"> - មានផែនការអាជីវកម្មច្បាស់លាស់ - មានទុនបម្រុង ក្រៅពីទុនវិនិយោគ - ត្រូវមានទុនដែលជាឥណទានដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាប
៤	ហានិភ័យបរិស្ថាន	<p>ពេលសម្លេងរំខាន និងមានក្លិនឈាមកសាយភាយទៅអ្នកជិតខាង</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ត្រូវចិញ្ចឹមនៅចម្ការ ឬឆ្ងាយផ្ទះប្រជាជនរស់នៅ - ត្រូវធ្វើអនាម័យជាប្រចាំ និងរៀបចំប្រព័ន្ធដីវសុវត្ថិភាព - រៀបចំធ្វើជីលាមកពពែសម្រាប់ដាក់ដំណាំ។

១២-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៖

តាមរយៈការចុះជួបកសិករផ្ទាល់បានឱ្យដឹងថា៖ អំឡុងវិបត្តិជម្ងឺកូវីដ-១៩ ការចិញ្ចឹមពពែនៅតាមផ្ទះឬចម្ការផ្ទាល់ខ្លួនជាជម្រើសដ៏ល្អដែលអាចរកចំណូលគ្រួសារបានងាយស្រួល។ ម្ចាស់កសិដ្ឋានគួរពង្រីកទ្រុឌចិញ្ចឹមពពែថ្មីបន្ថែម ដែលមានសមត្ថភាពអាចដាក់មេពពែពូជ និងត្រៀមទុកកូនញីល្អៗបន្ថែមដើម្បីបំពេញតម្រូវការលក់ចែកចាយពពែពូជ និងពពែសាច់ទៅតាមតម្រូវការទីផ្សារ។ បច្ចុប្បន្នទាំង ពពែញីពូជ និងពពែសាច់រស់ មានតម្លៃនៅលើទីផ្សារ ដែលអាចឱ្យកសិករអ្នកចិញ្ចឹមទទួលបានប្រាក់ចំណេញសមរម្យដែលជាសញ្ញាណមួយសម្រាប់កសិករចាប់យកមុខរបរចិញ្ចឹមពពែនេះ ហើយក៏ជាឱកាសល្អសម្រាប់កសិករដែលកំពុងប្រកបរបរនេះគួរពង្រីកការចិញ្ចឹមនៅតាមផ្ទះ តាមកសិដ្ឋាន បង្កើនទាំងបរិមាណ និងគុណភាពដើម្បីឆ្លើយតបតម្រូវការទីផ្សារក្នុងស្រុក ដោយគួរជ្រើសរើសពូជពពែ “បិរ ” ដែលកំពុងមានទីផ្សារនិងតម្លៃល្អ ព្រោះជាប្រភេទពូជដែលមានសាច់ច្រើន និងសាច់ពពែមិនសូវមានក្លិន។

ប្រភពសិក្សាស្រាវជ្រាវ៖

- កសិករចិញ្ចឹមពពែនៅឃុំស្វាយទាប ស្រុកចំការលើ ខេត្តកំពង់ចាម
- ឯកសារការប្រើប្រាស់កម្មវិធីថ្នាំនិងវ៉ាក់សាំងរបស់ក្រុមហ៊ុនមេឌីវេត
- ឯកសារគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា ដោយហេហ្វី ខេមបូឌា (Heifer Cambodia)
- ឯកសារបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមពពែនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ